

VUODEN 2024 PRESIDENTINVAALEJA JA EUROPARLAMENTTIVAALEJA KOSKEVAT ESTEELLISYSSÄÄNNÖKSET JA KELPOISUUSRAJOITUKSET

YLEISTÄ

Esteellisyysäännökset

Esteellisyys tarkoittaa tilannetta, jossa käsittelyn puolueettomuus saattaa vaarantua asiaa viranomaisessa käsittelevän henkilön ja käsiteltävän asian tai sen asianosaisen välisen suhteen vuoksi.

Esteellinen henkilö ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä asiaa käsiteltäessä. Esteellisen henkilön on itse ilmoitettava esteellisyydestään.

Kelpoisuusrajoitukset

Vaalilain mukaan vaaliviranomaisen on toimittava tehtävässään puolueettomasti. Tätä yleissäännöstä vahventamaan on vaalilaissa säädetty rajoituksia siihen, kuka on kelpoinen vaaliviranomaiseksi.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA KOSKEVAT ESTEELLISYSSÄÄNNÖKSET JA KELPOISUUSRAJOITUKSET

Esteellisyysmääräykset

Vaalilain mukaan keskusvaalilautakunnan jäseniin ja varajäseniin noudatetaan hallintolain esteellisyys-sääntelyä. Esteellisyys voi syntyä mm. sillä perusteella, että hän tai hänen läheisensä on asianosainen.

Läheisellä tarkoitetaan hallintolain 28 § mukaisesti seuraavia:

- 1) puolisoa ja lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa, isovanhempaa tai muuten erityisen läheistä henkilöä samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa;
- 2) vanhempien sisarusta sekä hänen puolisoaan, sisarusten lapsia, entistä puolisoa; sekä
- 3) puolison lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa ja isovanhempaa samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa sekä puolison sisarusten lapsia.

Läheisenä pidetään myös vastaavaa puolisuokulaista. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

Kelpoisuusrajoitukset

Keskusvaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä ei saa olla puolueen tai valitsijayhdistyksen vaali-asiamies.

VAALILAUTAKUNTA JA VAALILAUTAKUNNAN AVUSTAVAA HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT ESTEELLISYSSÄÄNNÖKSET JA KELPOISUUSRAJOITUKSET

Esteellisyysmääräykset

Hallintolain esteellisyysäännökset eivät koske vaalilautakuntien jäseniä ja varajäseniä eikä vaalilautakunnan avustavaa henkilöstöä.

Kelpoisuusrajoitukset

Vaalilautakunnan jäsen, varajäsen ja vaalilautakunnan avustavaan henkilöstöön kuuluva ei saa olla ehdokas.

YLEISESSÄ ENNAKKOÄÄNESTYSPAIKASSA VAALITOIMITSIJANA TOIMIVIA KOSKEVAT ESTEELLISYSSÄÄNNÖKSET JA KELPOISUUSRAJOITUKSET

Esteellisyysmääräykset

Hallintolain esteellisyysäännökset eivät koske yleisessä ennakkoäänestyspaikassa vaalitoimitsijana toimivia.

Kelpoisuusrajoitukset

Yleisessä ennakkoäänestyspaikassa vaalitoimitsijana ei saa olla ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus eikä vanhempi. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyissä parisuhteissa eläviä henkilöitä.

KOTIÄÄNESTYKSESSÄ VAALITOIMITSIJANA TOIMIVIA KOSKEVAT ESTEELLISYSSÄÄNNÖKSET JA KELPOISUUSRAJOITUKSET

Esteellisyysmääräykset

Hallintolain esteellisyysäännökset eivät koske kotiaänestyksessä vaalitoimitsijana toimivia.

Kelpoisuusrajoitukset

Kotiaänestyksessä vaalitoimitsijana toimiva ei saa olla ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus eikä vanhempi. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyissä parisuhteissa eläviä henkilöitä.

VAALITOIMIKUNNAN JÄSENIÄ JA VARAJÄSENIÄ KOSKEVAT ESTEELLISYSSÄÄNNÖKSET JA KELPOISUUSRAJOITUKSET

Esteellisyysmääräykset

Hallintolain esteellisyysäännökset eivät koske vaalitoimikunnan jäseniä ja varajäseniä.

Kelpoisuusrajoitukset

Vaalitoimikunnan jäsenenä ja varajäsenenä ei saa olla ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus eikä vanhempi. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyissä parisuhteissa eläviä henkilöitä.

VAALIAVUSTAJIA KOSKEVAT ESTEELLISYSSÄÄNNÖKSET JA KELPOISUUSRAJOITUKSET

Esteellisyysmääräykset

Hallintolain esteellisyysäännökset eivät koske vaaliavustajia.

Kelpoisuusrajoitukset

Vaaliavustajana ei saa olla ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus eikä vanhempi. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyissä parisuhteissa eläviä henkilöitä.